

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นายปีติพงษ์ ร่าเหม

สิงหาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรหมู่บ้านในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมกับความคิดเห็นของเกษตรกรหมู่บ้าน ในด้านประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอสันทราย รวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากเกษตรกรหมู่บ้านที่สุ่มมาจาก 12 ตำบลในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตำบลป่าไผ่ ตำบลหนองหาร ตำบลแม่แฝกใหม่ ตำบลแม่แฝก ตำบลหนองแห่่ง ตำบลหนองจ้อม ตำบลสันนาเม็ง ตำบลสันทรายหลวง ตำบลสันทรายน้อย ตำบลสันพระเนตร ตำบลสันป่าเปา ตำบลเมืองเล็น รวม 87 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรม SPSS for Windows ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 46.26 ปี ส่วนมากได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีเนื้อที่ถือครองในการทำการเกษตรโดยเฉลี่ยครอบครัวละ 5.78 ไร่ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ซึ่งมีประสบการณ์การประกอบอาชีพการเกษตรเฉลี่ย 27 ปี นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลมีรายได้เฉลี่ย 101,353.50 บาทต่อปี และมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมทางการเกษตรเฉลี่ย 2 ครั้ง

โดยมีแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการทำการเกษตรมากที่สุดร้อยละ 38.20 ได้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ส่วนร้อยละ 33.60 ระบุว่า เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร การรับรู้ข่าวสารส่วนมากร้อยละ 32.50 รับรู้มาจากเพื่อนบ้าน

2. ความคิดเห็นของเกษตรกรหมู่บ้านที่มีต่อประสิทธิผลของการดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่ากระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเกษตร ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านเพิ่มรายได้ มีประสิทธิผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.29) ทำให้มีความรู้ทางด้านการเกษตรเพิ่มมากยิ่งขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 3.20) สามารถนำความรู้ความสามารถมาปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น (คะแนนเฉลี่ย 3.25) และด้านการเพิ่มรายได้ (คะแนนเฉลี่ย 3.37)

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและดำเนินงานในศูนย์ถ่ายทอดฯ มีประสิทธิผลการดำเนินงานในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในด้านที่เจ้าหน้าที่ สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่มาติดต่อได้ดี (คะแนนเฉลี่ย 3.97) และมีความสะดวกในสถานที่ที่มีความสะอาด สะดวก กว้างขวาง การคมนาคมสะดวก (คะแนนเฉลี่ย 3.58) แต่ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 2.53) คือด้านการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ไปสเตอร์ แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับความคิดเห็นของเกษตรกรหมู่บ้าน พบว่าพื้นที่ถือครองในการทำการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในด้านกระบวนการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรหมู่บ้าน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ส่วนอายุ ประสบการณ์การทำการเกษตร การเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวนสมาชิก ในครัวเรือนของเกษตรกรหมู่บ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในด้านประสิทธิผลการดำเนินงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

OPERATION EFFECTIVENESS OF TAMBON AGRICULTURAL TECHNOLOGY TRANSFER CENTERS IN SANSAI DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE, THAILAND

By

PITIPONG RAHAME

AUGUST 2002

Chairman: Dr. Weerasak Prokati

Department / Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural
Business

The objectives of this research were to examine (1) personal and socio-economic characteristics of leader farmers in Sansai district, Chiangmai province; (2) operation effectiveness of Tambon Agricultural Technology Transfer Centers in Sansai district; and (3) relationship between personal and socio-economic characteristics of the leader farmers' and their opinions on the operation effectiveness of Tambon Agricultural Technology Transfer Centers in Sansai. The data were collected from 87 randomly sampled leader farmers in Sansai district, Chiangmai province by means of questionnaires and analyzed by using the SPSS for Windows.

The findings were as follows :

1. The leader farmers had an average age of 46.26 years, completed the sixth grade of primary education and owned an average land area of 5.72 rai. Their average number of family members was 4 and experience in farming, 27 years. The leader farmers had an average annual income of 101,353.50 baht and 2 times of experience in training. The major source of financial support for agricultural production was the Bank of Agriculture and Agricultural Co-operatives (38.20 percent) and 33.60 percent were members of the agricultural cooperative group. The leader farmers mostly obtained information from neighbours (32.50 percent).

2. The leader farmers' opinions on operation effectiveness of Tambon Agricultural Technology Transfer Centers were at a moderate level ($\bar{X} = 3.61$). The centers gave them more knowledge ($\bar{X} = 3.44$), enabled them to improve their families' living conditions ($\bar{X} = 3.40$), and enabled them to increase their incomes ($\bar{X} = 3.62$).

The leader farmers perceived the service personnel's operation to be at a moderate level, particularly the personnel with good human relationship ($\bar{X} = 3.97$), convenience ($\bar{X} = 3.58$), and public relation of the centers ($\bar{X} = 2.53$).

3. Land holding was correlated with the leader farmers' opinions on the operational process and information access, with their opinions on the centers' personnel providing services.

Age, agricultural experience, group membership and number of household members were not correlated with the leader farmers' opinions on the centers' operation effectiveness.

The hypothesis on relationship between the leader farmers' opinions on operation effectiveness of Tambon Agricultural Technology Transfer Centers and training experience and education could not be tested.

